

Evanjelium z 6. septembra 2020

23. nedeľa všedného dňa - rok A - Matúš 18,15-20

*Komentár biblického učenca o. Fernanda Armelliniho nie je
revidovaný autorom*

¹⁵ Ak sa tvoj brat dopustí hriechu proti tebe, choď a napomeň ho medzi tebou a ním samým; ak ťa poslúchne, získaš svojho brata;¹⁶ ak neposlúchne, vezmi so sebou ešte jedného alebo dvoch ľudí, aby sa všetko vyriešilo slovom dvoch alebo troch svedkov. ¹⁷ Ak ich teda nebude chcieť počúvať, povedzte to zhromaždeniu, a ak nebude chcieť počúvať ani zhromaždenie, nech je pre vás ako pohan a mýtnik. ¹⁸ Veru, hovorím vám: Všetko, čo zviažete na zemi, bude a čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi. ¹⁹ Uisťujem vás tiež: ak sa dvaja z vás na zemi dohodnú, že budú o niečo prosiť, môj Otec v nebi im to splní. ²⁰ Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja uprostred nich."

Existuje rozšírená a veľmi nebezpečná predstava o hriechu. Vidno to na reakcii tých, ktorí sú pobúrení, keď počujú nejakého kazateľa hlásať bezpodmienečnú Božiu lásku a hovoriť: "*Pán nikdy nevylúči zo svojho domu žiadne zo svojich detí a s láskou prijme všetkých, aj tých najväčších hriešnikov*".

Zvestuje evanjelium, dobrú správu, tú dobrú správu, ktorú Ježiš prišiel priniesť svetu. Aj keď sme zlí, Pán nás miluje!

Pán nás miluje! Ak sme v kostole, keď zaznie toto kázanie, vždy sa nájde niekto, kto začne krútiť hlavou.

Ale ak sme mimo Cirkvi, hneď počujeme reakcie aj tých najpresvedčenejších kresťanov, ktorí hovoria: "*ak je to tak, je to príliš pohodlné, tak aj ja si teraz začnem robiť, čo chcem, a užívať si to*".

V týchto reakciách, z ktorých vyplýva trochu závidy voči tým, ktorí hrešia, sa objavuje myšlienka, že hriech je niečo krásne, niečo príjemné, niečo ľudsky milé a Boh nám to, bohužiaľ, zakázal. Sú však aj takí, ktorí sú múdrejší a chytrejší ako ostatní, pekla sa neboja, a preto si ho užívajú. Hriech tu nie je niečím, čo vás obohacuje, ale niečím, čo vás odľudštuje. možno vám prináša potešenie, ale ničí vás. podobne ako drogy, aktivuje chvíle opojenia, ale potom si pomyslíte, do akého stavu vás znižuje.

To je dôvod, prečo Boh, ktorý miluje človeka, ho varuje. varuje pred tým, čo ti ubližuje.

Je to ako ten, kto pozná huby a povie vám: "*nejedzte tú hubu, lebo je jedovatá*", ale mne chutí. Ak ho zjete, neublíži vám, ale otrávine sa.

Pán vám hovorí: *násilie vás dehumanizuje, cudzoložstvo vás dehumanizuje, krádež, lož vás dehumanizuje. Hľadáte radosť a šťastie, ale ak sa nebudete riadiť pokynmi, ktoré vám dávam, pôjdete nesprávnou cestou, nikdy nedosiahnete cieľ, pre ktorý ste stvorení, pretože ste dobre stvorení, ste stvorení pre šťastie, ale ak pôjdete vlastnou cestou, nikdy ho nedosiahnete.*

Hebrejský výraz pre hriech - je ich veľa - ale najvýznamnejší je "*Hamartia*", čo znamená mieriť na cieľ, ale neuspieť.

A kto sa usiluje o šťastie, ale skončí niekde inde, zhrešil.

Existuje prozreteľnosť znamenie, ktoré vám oznámi, že ste zle odbočili: je to bolesť. Hriech vždy zanecháva horkú stopu a keď zhrešíme, niečo v nás uviazne, objaví sa bolesť, ktorú sa možno snažíme znecitliviť tisíckami rozptýlení.

Hriech vás umiestni do pekla, tento obraz pekla je krásny; Ježiš nikdy nehovorí pekla, o ktorom odvtedy toľko hovorili, ale obraz pekla vám dáva samotnú predstavu, tých, ktorí sa hriechom dostávajú do zúfalého stavu.

Hriech neublíži Bohu. Dobre na to poukazuje kniha Jób: **"Ak hrešíš, akú škodu robíš Bohu? Ak znásobiš svoje zločiny, neuškodíš mu."**

Hriech škodí tým, ktorí ho páchajú, a má dramatické následky aj pre ostatných.

Prestaňme teda hovoriť o tom, že Boh trestá toho, kto páchal zlo: on sa pobil sám a nakoniec ho Boh aj potrestá.

Boh z tohto spôsobu predstavy o jeho vzťahu k človeku vychádza veľmi zle, ako Boh, ktorý sa upokojí, len ak sa mu človek ospravedlní.

Ježiš v evanjeliu nikdy nevyzýva hriešnikov, aby prosili Boha o odpustenie, ale aby sa nechali obrátiť jeho slovom.

Bohužiaľ, všetci máme túto bolestnú skúsenosť, berme ju do úvahy. Príslovie, ktoré všetci poznáme, hovorí: "Každý svätý má svoju minulosť a každý hriešnik má svoju budúcnosť", preto potrebujeme veľa pokory a pochopenia pre naše vlastné slabosti a slabosti našich bratov a pokúsme sa otvoriť svoje srdcia bezpodmienečnej Božej láske a pochopeniu.

Čo urobí Boh, keď si človek vyberie zlé cesty, vzdialené od jeho ciest?

Ide tu o jeho lásku, o jeho starostlivosť o svoje deti, ktoré sa trápia, a Boh má jediný cieľ: nečakať, kým sa znášajú náklady, ale čo najskôr vrátiť svojho nešťastného syna k radosti, a keď sa mu podarí vrátiť ho na cestu radosti - Ježiš nám to hovorí v evanjeliu -, nastane v nebi veľká oslava.

Teraz sa pýtame, ako Boh uskutočňuje toto uzdravenie svojho syna? Robí to prostredníctvom svojho slova, evanjelia, ktoré ukazuje, ako sa vrátiť na cestu života, a potom to robí prostredníctvom svojich anjelov. Biblia nám hovorí, že anjeli sú svedkami Božej starostlivosti a sprostredkovateľmi jeho spásy.

A v dnešnom evanjeliu Ježiš naznačuje, ako majú títo anjeli postupovať, aby získali späť svojho brata, ktorý sa dostal do ťažkostí.

Aby sme plne pochopili, čo nám Ježiš hovorí, musíme predostrieť to, čo hovorí evanjelium, vo verši, ktorý predchádza dnešnému úryvku a ktorý, žiaľ, nebol citovaný, sa hovorí: **"Váš nebeský otec nechce, aby sa stratilo čo i len jedno z týchto maličkých"**.

Potom všetko, čo sa odporúča, musí zodpovedať tomuto jedinému cieľu: vrátiť do života tých, ktorí sa rozhodli pre smrť. Počúvajte, čo nám navrhuje Ježiš

¹⁵ **Ak sa tvoj brat dopustí hriechu proti tebe, choď a napomeň ho medzi tebou a ním samým; ak ťa poslúchne, získaš svojho brata;**¹⁶ **ak ťa neposlúchne, vezmi so sebou ešte jedného alebo dvoch ľudí, aby sa všetko vyriešilo slovom dvoch alebo troch svedkov.** ¹⁷ **Ak ich nebude chcieť počúvať, povedzte to zhromaždeniu, a ak nebude chcieť počúvať ani zhromaždenie, nech je pre vás ako pohan a mýtnik.**

Hriech nie je nešťastie, ktoré človeka postihne, je to zlo, ktoré si človek vyberá. Človeka možno navádzať, aby konal zle, ale nakoniec je to on, kto sa rozhodne, a potom môžem tiež povedať: *škoda pre neho, ak je*

ísť hľadať, ale ak milujem brata v ťažkostiach, nemôžem už žiť pokojne, nemôžem sa starať o svoje veci a. nevšímať si ho, pretože od toho závisí jeho život, a nemôžem zabudnúť, že existuje hriech opomenutia. Je pravda, že brat išiel a dostal sa do pekla, ale ak pre neho môžem niečo urobiť a neurobím to, som zodpovedný za bratovu skazu a nebude ľahké zbaviť sa týchto výčitiek, ak brata naozaj milujem.

Ako postupovať v tejto situácii?

Je tu jedna chyba, ktorej sa treba bezpodmienečne vyhnúť, a to je šírenie správy o chybe, ktorú urobil brat.

Toto sa nazýva klebety, je to ohováranie, ktoré slúži len na marginalizáciu vinníka, jeho poníženie a zbytočné utrpenie. Klebety sa rovnajú večnej strate možnosti priviesť svojho brata späť k životu, pretože sa uzavrie do seba, izoluje sa a niekto si myslí, že keďže to, čo šíri, je pravda, môže dať jeho srdcu pokoj, pretože povedal pravdu. Ale pravda, ktorá nevytvára lásku, je lož. Povedaním pravdy možno zabiť, zničiť človeka, rozbiť rodinný vzťah, ktorý sa potom stáva nenapraviteľným. To znamená hovoriť pravdu!

V knihe Sirachovec v kapitole²⁸ sa píše: "úder **biča spôsobuje modriny, úder jazyka láme kosti.**" V našej krajine sa táto biblická veta prekladá takto: *Jazyk nemá kosti, ale kosti láme.*

Pravdou môžeš zabiť brata, pravda, ktorá nevytvára lásku a život, by sa nemala hovoriť, a keď počujeme niekoho klebetiť len pre tú radosť z najnovších správ, ktoré sú vždy zlé, máme odvahu povedať mu: *"Je mi to jedno!"*

Ak preňho môžeme niečo urobiť, dobre, inak ma takéto reči nezaujímajú, aj preto, že, majme na pamäti, títo ľudia hneď vonku neskôr - ak budú môcť - budú hovoriť zle aj o nás.

Píše Sirachovec, 19. kapitola (v. 10): *"Počuli ste slovo? Zomri s tebou! Môžete si byť istí, že vás neroztrhne."*

No, čo navrhuje Ježiš teraz?

Prvý krok, ktorý musíš urobiť, ak miluješ svojho brata, choď a varuj ho medzi sebou, nikomu nič nehovor. Chod' sám za svojím bratom.

A tento prvý pokus je veľmi citlivý, pretože ide o to presvedčiť ho, že robí zle, a ak sa tento prvý pokus nepodarí, veci sa skomplikujú a ďalšie kroky budú ťažšie.

Čo žiada Ježiš od tých, ktorí prijímajú, že sú jeho anjelmi, ktorí zachraňujú brata? Pýta sa na niečo náročné a určite nevítané, pretože je ťažké ísť a urobiť niekomu poznámku. Radšej za ním chodíme a hovoríme mu pekné veci, chválime ho. Ideme k nemu, keď nás hnevá, ak sa jeho krivda dotýka aj nás, ak nám spôsobuje nejaké nepríjemnosti, ale ak sa nás to nedotýka, radšej sa nehýbame, potom nie sme anjeli.

Pohybuje sa ten, kto pestuje veľkú lásku k svojmu bratovi, pretože je ťažké ísť a hovoriť s ním z očí do očí, aby napravil chybu a potom vieme, že nie je ľahké nájsť správne slová, môžeme urobiť chyby, môžeme zle nastaviť problém, môže nám ujsť slovo, nevhodná narážka, zraní sa, uzavrie sa, dokonca nás pošle k čertu a potom mám aj ja obavy, možno som konal s najlepším úmyslom, ale nerozmýšľal som pred pohybom a potom. Skončilo sa to, pretože som stratil priateľa a cítim sa trochu zodpovedný za to, čo sa mi nepodarilo dosiahnuť.

Ježiš hovorí tomu, kto chce byť anjelom pre svojho brata: "*Prekonaj tieto váhania, musíš to risknúť, lebo od toho závisí život tvojho brata.*" A v takýchto prípadoch nám môže pomôcť myšlienka: *keby si bol v tejto situácii ty, čo by si chcel, aby pre teba urobili?* Môže to ísť aj dobre. Ak sa tvojej láske, tvojmu krásnemu umeniu podarí zlomiť bratovo srdce, vytiahneš ho z pekla. Boli ste pre neho Pánovým anjelom a kvôli vám sa v nebi začína veľká slávnosť.

V závere Jakubovho listu, v piatej kapitole, v poslednej vete, sa hovorí: "**Bratia, ak niekto z vás zabľúdi od pravdy a inému sa ho podarí priviesť späť, nech vie, že ten, kto hriešnika odvedie z cesty bludu, zachraňuje ho pred smrťou a prikrýva množstvo hriechov.**

Prvý krok môže byť chybný, čo mám teda robiť?

Upokojil som svoje srdce, pretože som sa snažil? Stálo ma to stretnutie s bratom, je to preč, ale čo už, koniec príbehu.

Ale ak milujem svojho brata, nemôžem ho nechať napospas osudu.

A Ježiš navrhuje druhý krok: "*vezmi si so sebou jedného alebo dvoch a choď a znova sa porozprávaj so svojím bratom*". Vždy však majte na pamäti cieľ, ktorým je uzdravenie brata, ktorý nesmie mať dojem, že je zahnaný do kúta, že čelí niekomu, kto sa ho snaží súdiť, odsúdiť. Nie, musí si uvedomiť, že má do činenia s tromi priateľmi, ktorí ho prišli navštíviť, pretože sú na jeho strane, majú ho radi, hovoria mu: Pozri, beda nám, ak budeme počuť, že niekto o tebe niečo hovorí, zdvihne ho zo zeme; potom sme pred spoločenstvom pripravení dosvedčiť, že si dobrý a užitočný.

Tento druhý pokus sa však môže zvrtnúť.

Ježiš navrhuje tretí pokus, vždy na obnovu brata: "*Povedz to Cirkvi*". Pretože kresťan je synom spoločenstva a musí rásť s týmto vedomím, s vedomím príslušnosti k rodine, a preto, ak zabľúdi, to, že ho zavoláte späť: "*Pozri, strácaš svoju rodinu*", je spôsob, ako ním zatriať, ako ho získať späť.

Je to ako v rodine, kde je dieťa choré, matka sa oň stará. Veď aj Ježiš v evanjeliu o stratenej ovci hovorí, že ostatných deväťdesiatdeväť je v poriadku, že sa im darí. Cieľom Cirkvi nie je snaha čo najskôr sa zbaviť ťažkopádneho elementu, za ktorý sa možno hanbí. Nie, ona nechce preťať mosty, povedať: teraz sa ti to podarí, ona chce získať späť svojho syna, musí mu pomôcť, aby si to uvedomil.

Komunita - teda toto je veľmi vážne - mu musí pomôcť uvedomiť si situáciu, do ktorej sa dostal, musí mu pripomenúť vážnosť jeho krstných záväzkov, pozrieť sa na to, že sa správaš spôsobom, ktorý nie je evanjeliový, ak sa riadiš logikou sveta, nepatríš do Božieho kráľovstva, a je potrebné, aby ti niekto pripomenul, že rozhodnutia, ktoré robíš, ťa stavajú mimo cirkevného spoločenstva.

Možno ani nepočúva Cirkev! Potom, hovorí Ježiš, "*nech je pre vás ako pohan a mýtnik*". Takýto doslovný záver by sme z Ježišových úst neočakávali. Komunita je vyzvaná, aby vyhodila tých synov, ktorí ju možno pohoršujú a ponižujú.

Pozrime sa... komunitu tvoria aj bratia, ktorí sú krehkí, môžu byť dezorientovaní verejným, niekedy až ostentatívnym, škandalóznym správaním tých, ktorí robia rozhodnutia, ktoré určite nie sú evanjeliové, ktoré sú škandalózne. Spoločenstvo musí vziať do úvahy, že medzi jeho

deti sú aj také, ktoré sa môžu dať zvieŕť na scestie a potom musia robiť pastoračné rozhodnutia, ktoré boli v priebehu storočí rôzne.

Kedysi v cirkvi platil pomerne prísny postup; tí, ktorí sa dopustili vážnych morálnych prehreškov, boli vylúčení zo spoločenstva.

Pripomeňme si piatu kapitolu Pavlovho prvého listu Korinťanom. Na jednom mieste hovorí: *"je medzi vami zhýralec, ktorý nie je ani medzi pohanmi. je to kvas, ktorý spôsobuje kvasenie cesta a. to nemôžete ignorovať a prejsť mlčaním a hovorí: nech je vydaný satanovi. aby bol spasený"*.

Je to pekné... hovorí, že ho vykopnú z komunity, *aby sa mohol zachrániť*, to znamená, že je to šok, ktorý musí zažiť, a potom sa možno zotaví. Všimnime si, že cieľom je vždy zachrániť brata, možno veľmi silným spôsobom, nie mu ublížiť, ale urobiť mu dobre.

Tak je to aj v liste Títovi v tretej kapitole, keď sa píše: *"Kacíra po jednom, dvoch napomenutiach vyhoď, lebo falšuje evanjelium."* Ľudia musia vedieť, že to nie je ten, kto hlása autentické evanjelium, a spoločenstvo určite nemôže tolerovať niekoho, kto v mene Krista hlása šialené učenie.

Pamätajme však na to, čo píše Pavol v druhom liste Solúnčanom: *"Ak si niekto robí svoje, všímajte si ho. Prerušte s ním vzťahy, aby sa hanbil. Ale neberte ho ako nepriateľa, ale napomínajte ho ako brata."*

Tu chápeme pravý zmysel kresťanskej exkomunikácie, ktorá nespočíva v tom, aby sme niekoho, kto nás obťažuje, dostali z cesty: je to silný pokus, šok, ktorý má brata priviesť späť, prinútiť ho uvedomiť si vážnosť svojho správania, prinútiť ho prehodnotiť svoje rozhodnutia, obrátiť sa späť.

Ako na to? Predstavte si ho ako pohana a mýtnika.

No ak to berieme doslovne, toto odporúčanie znie z Ježišových úst zvláštne, ale čo znamená Ježiš, ktorého nazvali priateľom mýtnikov a hriešnikov?

Ježiš hovorí: *"Ak je niekto naozaj darebák a vy ste urobili aj posledný pokus, ten silný šok, aby ste ho vylúčili zo spoločenstva, aby ste ho prinútili k pokániu, od tej chvíle je pre vás ako mýtnik a hriešnik"*.

Čo urobil Ježiš s mýtnikmi a hriešnikmi? Na nich mu najviac záležalo, pretože oni najviac potrebovali jeho lásku a náklonnosť, a preto, aj keď človek dnes nie je vyhnaný - ide si svojou cestou - Pánov anjel, ten, kto skutočne miluje svojho brata, sa o neho stará viac ako o kohokoľvek iného. Práve oni najviac potrebujú, aby im bol niekto nablízku a priviedol ich späť na cestu života.

A teraz si vypočujme odporúčania, ktoré Ježiš dáva svojmu spoločenstvu:

¹⁸ Veru, hovorím vám: Čokoľvek zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi. ¹⁹ Ubezpečujem vás tiež: ak dvaja z vás na zemi súhlasia s tým, aby o niečo prosili, môj Otec na nebesiach im to udelí. ²⁰ Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja uprostred nich."

Dnešný úryvok evanjelia uzatvára prísľub a odporúčanie.

Zasľúbenie znie: "Čo zviažete na zemi, bude zviazané aj v nebi; čo rozviažete na zemi, bude rozviazané aj v nebi." Už sme počuli toto zasľúbenie, ktoré bolo adresované Petrovi a teraz je rozšírené na celé spoločenstvo.

Zväzovať a rozväzovať znamená vedieť rozoznať, čo je správne a čo nie, čo je život a čo je smrť. Kresťanské spoločenstvo musí vedieť toto rozlišovanie robiť, pretože celé ľudstvo očakáva od kresťanského spoločenstva, nielen od Petra, toto svetlo, aby mohlo riadiť svoj vlastný život. Je to veľmi veľká zodpovednosť, ktorú nám Majster zanechal, pretože ak Cirkev nezostane v neustálom načúvaní hlasu Ducha, môže to tiež naznačiť

mylné, zvädza na scestie tých, ktorí dôverujú jeho slovu, a vieme, že celé ľudstvo mnohokrát žiada cirkev, aby podala svetlo na historické udalosti, ktoré sa odohrávajú, a cirkev sa mnohokrát zadrháva, dáva nejaké úvahy, dobré rady, ktoré pochádzajú z ľudskej múdrosti, keď svet od nej očakáva Kristovo slovo.

To je veľká zodpovednosť, ktorú Ježiš dal celému kresťanskému spoločenstvu, aby dokázalo rozlišovať, vychádzajúc však z múdrosti evanjelia.

Potom prichádza odporúčanie: **"Ak dvaja z vás na zemi spoja svoj hlas, aby o niečo prosili, dá im to môj Otec, ktorý je na nebesiach, lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja uprostred nich.** Dvaja alebo traja sú minimum na vytvorenie spoločenstva, tu hovorí o modlitbe spoločenstva.

Existujú dve formy modlitby: osobná a spoločná. V Ježišových časoch to bolo rovnaké, dávajme si pozor, aby spoločná modlitba nebola stále osobnou modlitbou. Musíme kultivovať stretnutie spoločenstva, cítiť sa ako spoločenstvo, a keď sme v spoločenstve, nie je to tak, že by sme sa stále uzatvárali do seba a premýšľali o svojom probléme. Tam je nevesta zhromaždená, aby spoločne počúvala hlas ženicha, aby s ním nadviazala dialóg lásky, ale ako nevesta a potom ako nevesta v Eucharistii spojí svoj život s jeho.

Toto je autentická Eucharistia. A tento moment lásky so ženíchom je vyjadrený veľmi krásnym gréckym slovesom "*Sinfonei*", vytvoriť symfóniu. Ak robíte symfóniu...

Symfónia, ako vieme, je moment, v ktorom každý nástroj hrá dobre svoju úlohu. Hrať symfóniu v Cirkvi neznamená hovoriť, myslieť rovnako, byť všetci rovnakí. Nie, v orchestri nie sú len husle, flauty alebo violončelá.

Nie, každý nástroj hrá svoju úlohu, ale tvoria symfóniu: partitúra je rovnaká a je to partitúra Otcovej bezpodmienečnej lásky.

Toto je symfónia, ktorú musí kresťanské spoločenstvo hrať, je to modlitba, ktorá nám umožňuje dobre študovať partitúru a potom ju hrať pre celé ľudstvo a rozdávať radosť, zapájať všetkých do Táto láska by mala žiariť v živote skutočne eucharistického, skutočne kresťanského spoločenstva.

A práve harmónia tohto spoločenstva je pre odlúčeného brata tým najlepším lákadlom.

Ak zablúdil, musí cítiť nostalgiu za týmto spoločenstvom, v ktorom je táto symfónia, táto harmónia, táto láska.

Komunita, v ktorej každý dáva svoj život do služby svojmu bratovi.

Ak je komunita takáto, tí, ktorí odišli, budú pociťovať nostalgiu, pretože budú porovnávať situáciu, v ktorej boli s hriechom, so stavom, v ktorom boli, keď boli v komunite.